

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้เรือเดินประจำทาง
ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๐
(กรณีห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเรือขาว)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ด่วนมาก ที่ สร.๐๔๐๓/๒๖๗๖ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา
ให้ความเห็นตามความประสงค์ของกระทรวงคมนาคม ในปัญหาเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการ
กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้เรือเดินประจำทาง

กรณีปรากฏว่า กระทรวงคมนาคมได้ออกคำสั่งที่ ๘๘/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๑๙
ตุลาคม ๒๕๑๐ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขสำหรับเรือเดินประจำทาง โดยอาศัยอำนาจ
ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช
๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.
๒๕๑๐ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นผู้ลงนาม ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการ
ดังกล่าว ครั้งที่ ๑๐/๒๕๑๓ ผู้แทนห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเรือขาว ซึ่งเป็นกรรมการใน
คณะกรรมการฯ ได้เสนอขอให้ที่ประชุมพิจารณาว่า คำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๘๘/๒๕๑๐ ที่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นผู้ลงนามนั้น เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

กรมเจ้าท่าเห็นว่า เจตนารมณ์ของมาตรา ๕ เพ่งเล็งถึงตัวบุคคลที่จะเป็น
กรรมการมากกว่าอย่างอื่น จึงได้บัญญัติให้ได้รับความเห็นชอบในเรื่องตัวบุคคลจาก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และในทางปฏิบัติกรมเจ้าท่าเป็นผู้เสนอตัวบุคคลที่จะได้รับการ
แต่งตั้งให้เป็นกรรมการ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในฐานะผู้รักษาการตาม
กฎหมายเป็นผู้ลงนามในคำสั่งนั้น กรณีนี้ กรมเจ้าท่าเห็นว่าคำสั่งฉบับนี้ได้ออกใช้มาเป็นเวลาเกือบ
สองปีแล้ว ถ้าจะมีการคัดค้านก็น่าจะได้คัดค้านเสียแต่ต้น การที่ปล่อยเวลาให้ล่วงเลยมาจนกระทั่ง
เห็นว่าตนจะเสียเปรียบในเชิงธุรกิจจึงได้ยกเรื่องขึ้นโต้แย้งเช่นนี้เป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วย
เหตุผล เป็นปัญหาที่สมควรเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

กระทรวงคมนาคมพิจารณาเรื่องนี้แล้วเห็นควรเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา
พิจารณาว่า คำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๘๘/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๐ เป็นคำสั่งที่ชอบ
ด้วยกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้ฟังคำชี้แจงของ
ผู้แทนกระทรวงคมนาคม และได้พิจารณาคำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๘๘/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๑๙

ตุลาคม ๒๕๑๐ แล้ว ปรากฏว่า มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๐ บัญญัติว่า

“มาตรา ๕ ในการพิจารณาออกใบอนุญาตสำหรับเรือกลไฟและเรือยนต์รับจ้าง บรรทุกคนโดยสารหรือสินค้า หรือจูงเรื่อนั้น ถ้าเป็นเรือเดินประจำทาง เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานซึ่งได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำการจดทะเบียนมีอำนาจที่จะ

(๑) กำหนดข้อห้ามและเงื่อนไขเกี่ยวกับเขตหรือทางที่จะใช้เรื่อนั้นเดิน

(๒) กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับจำนวน ขนาด ชนิดและกำลังเครื่องจักรของเรือที่จะใช้เดินจากตำบลหนึ่งถึงตำบลหนึ่ง ตลอดจนถึงการสับเปลี่ยนเรือใช้แทนกันชั่วคราวด้วย

(๓) กำหนดท่าเรือต้นทางและปลายทาง

(๔) สั่งงดอนุญาตเรือลำใด ๆ หรือของเจ้าของใด ๆ มิให้เดินประจำทางที่เห็นว่า มีเรืออื่นเดินอยู่เพียงพอแล้ว หรือเมื่อเห็นว่าถ้าให้อนุญาตจะมีการแข่งขันกันจนจะเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียความปลอดภัยของประชาชน

(๕) ตั้งคณะกรรมการขึ้นโดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นครั้งคราว เพื่อกำหนดเงื่อนไขในเรื่องค่าโดยสาร ค่าระวาง ค่าจูงเรือค่าบริการอื่น จำนวนเรือที่จะใช้เดิน เวลาออกเรือ และเวลาเรือถึงท่าเรือปลายทางคณะกรรมการนั้นให้รวมทั้งเจ้าของเรือหรือผู้แทนด้วย

ถ้าไม่ใช้เรือเดินประจำทาง เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานซึ่งได้แต่งตั้งขึ้น มีอำนาจที่จะห้ามหรือจำกัดมิให้เดินเรือรับจ้างในเขตใด ๆ ในเมื่อเห็นว่าการเดินเรือรับจ้างในเขตนั้นจะเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน”

ตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕ ดังกล่าว ได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งว่า เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานซึ่งได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำการจดทะเบียนเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจที่จะตั้งกรรมการตามที่บัญญัติไว้ใน (๕) ได้ ทั้งนี้โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า คำสั่งกระทรวงคมนาคมที่ ๘๘/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๐ แต่งตั้งกรรมการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้เรือเดินประจำทางที่เป็นปัญหาในเรื่องนี้ ปรากฏว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง มิใช่เจ้าท่าตามนัยมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๗๖ หรือเจ้าพนักงานซึ่งได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำการจดทะเบียนเป็นผู้ลงนามในคำสั่ง ฉะนั้น คำสั่งนี้จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

^๑ มาตรา ๕

ฯลฯ

ฯลฯ

“เจ้าท่า” นั้น ท่านหมายความว่า ผู้บังคับการท่าตำบลใด ๆ ในน่านน้ำไทย และหมายความตลอดถึงบรรดาคนที่เจ้าท่าตำบลใด ๆ ได้มอบหมายให้ใช้อำนาจ หรือกระทำการตามหน้าที่อย่างใด ๆ ที่เจ้าท่ามีหน้าที่หรือต้องกระทำตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(ลงชื่อ) ทวี ฤกษ์จำนง

(นายทวี ฤกษ์จำนง)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๑๓